№ 71 (856)
МАJ
24 лун
1938 во

Став странаjасса проԉетарijjас, ӧтувтчӧj!

КОМІ КОМСОМОԈЕЦ

Гаԅет леԇӧны
ВЛКСМ
Комі Обком
ԁа Сыктывкарса
Горком

Воjԁӧр лунԍаԋ завоԃітчіс Комі АССР паԍта бӧрjыԍӧмвоԇвывса собраԋіjejас мунӧм. Рабочӧjjас, служащӧjjас, колхоԅнікjас асланыс собраԋіjejас вылын ыҗыԁ кыпыԁлунӧн выԁвігаjтӧны коммуԋістjас ԁа беспартԏijнӧjjас стаԉінскӧj блок канԃіԁатjасӧс

Сыктывкарскӧj ԏіпографіjаса рабочӧjjаслӧн ԁа служащӧjjаслӧн ԁа ізԁаԏеԉствоса, главԉітса, респубԉіканскӧj гаԅетjас реԃакціjаjасса уҗалыԍjаслӧн бӧрjыԍӧмвоԇвывса собраԋіjе вылын.

ПЕРВОJ КАНԂІԀАТJАС

Ізбіраԏеԉнӧj кампаԋіjе пыр воԇӧ паԍкалӧ. РСФСР паԍта мунӧ РСФСР Верховнӧj Сӧветса ԃепутатjасӧ канԃіԁатjасӧс выԁвігаjтӧм. Краснӧj стоԉіца—Москва ԁа мijан ревоԉуціjалӧн колыбеԉ—Ԉеԋінграԁ бӧрԍа асԍыныс канԃіԁатjасӧ выԁвігаjтӧны мукӧԁ карjасса ԁа ԍіктjасса уҗалыԍ jӧз.

Воjԁӧр лунӧ муніԍны бӧрjыԍӧмвоԇвывса собраԋіjejас Сыктывкарса уна преԃпріjаԏіjejасын ԁа колхозjасын. Ыҗыԁ раԃлунӧн ԁа кыпыԃлунӧн сыктывкарса уҗалыԍ jӧз, коммуԋістjас ԁа беспартԏijнӧjjас стаԉінскӧj блокын, асланыс бӧрjыԍӧмвоԇвывса собраԋіjejас вылын выԁвігаjтісны канԃіԁатjасӧс РСФСР ԁа Комі АССР Верховнӧj Сӧветjасса ԃепутатjасӧ.

Кыԇі і став сӧветскӧj народ, комі уҗалыԍ jӧз воԍтӧны спісок мijан странаса меԁбур jӧзлыԍ, коԁjасӧс народ выԁвігаjтӧ аслас власт верховнӧj органjасӧ, народjаслӧн вожԃ, мірын меԁԍа ԃемократіческӧj Конԍтітуціjа творец, мijан раԃejтана ԁруг ԁа учіԏеԉ—Стаԉін jорт ԋімӧн ԁа сылӧн славнӧj соратԋікjас ԋімjасӧн.

Стаԉін jортлӧн ԋім—соціаԉізм побеԃаjаслӧн ԍімвол. Сӧветскӧj народ аԇԇӧ аслас став шуԁа ԁа раԁуjтчана олӧмын Стаԉін jортлыԍ образ. Стаԉін jорт—мijан странаӧс побеԁаыԍ побеԁаӧ нуӧԁыԍ. Сijӧ став уҗалыԍ человечестволӧн наԃеjа, сijӧ мijан олӧмлӧн шонԁі.

Вот мыj вӧсна сещӧм раԃлунӧн, сещӧм кыпыԁлунӧн уҗалыԍ jӧз меԁвоԇԇа канԃіԁатӧн выԁвігаjтӧны Стаԉін jортӧс ԁа сылыԍ славнӧj соратԋікjасӧс.

Помтӧм раԃejтӧмыԍ Комі АССР-са уҗалыԍ jӧзлӧн роч народ ԁорӧ, коԁі ем національнӧj поԉіԏікалӧн ԉеԋінско-стаԉінскӧj прінціпjас героіческӧj новлӧԁлыԍ, коԁі братскӧjа отсаліс комі уҗалыԍ jӧзлы петны немӧԁвӧjjа угԋеԏеԋіjejыԍ ԁа сувтны воԇынмуныԍ народjас раԁӧ, лоӧԁны аслыԍ шуԁа ԁа раԁуjтчана олӧм.

Боԉшевістскӧj партԏіjа ыҗыԁ раԃejтӧмӧн, тӧжԃлунӧн быԁтіс, кыпӧԁіс народ пӧвсыԍ выԉ партԏijнӧj ԁа ԋепартԏijнӧj боԉшевікjаслыԍ замечаԏеԉнӧj каԃрjас. Геннаԃіj Васіԉjевіч Ветошкінлӧн, Анԁреj Васіԉjевіч Забоjевлӧн, Ԋіколаj Аԉексejевіч Куԅԋецовлӧн, Ԍерафіма Міхаjловна Поповалӧн олан туjыс—сijӧ мijан странаса народ пӧвсыԍ уна ԍурс замечаԏеԉнӧj jӧзлӧн олан туj. Наjӧс соціаԉізм спаԍітіс рабскӧj олӧмыԍ, щыглуныԍ ԁа нарԏітӧмыԍ. І наjӧ ԁаԍӧԍ ԍетны асԍыныс став олӧмнысӧ партԏіjа ԃелӧ вӧсна, веԉікӧj соціаԉіԍԏіческӧj рӧԃіналӧн вынjӧр ԁа благосостоjаԋіjе вӧсна.

Вот мыj вӧсна Комі АССР-са уҗалыԍ jӧз всенароԃнӧj канԃіԁат Іоԍіф Віссаріоновіч Стаԉін ԁа сылӧн славнӧj соратԋікjас—Молотов, Ворошілов, Каԉіԋін, Кагановіч, Жԁанов, Анԁреjев, Чубар, Jежов jортjас ԋімjаскӧԁ щӧщ віԍталӧны ԋімjассӧ комі уҗалыԍ jӧзлӧн меԃбур піjанлыԍ ԁа нывjаслыԍ.

Комі АССР-са уҗалыԍ jӧз, кыԇі і РСФСР-са став уҗалыԍ jӧз, выԃвігаjтӧны асланыс бӧрjыԍӧмвоԇвывса собраԋіjejас вылын РСФСР ԁа Комі АССР Верховнӧj Сӧветjасса ԃепутатjасӧ канԃіԁатjасӧс асԍыныс історіческӧj роԉ тырвыjӧ гӧгӧрвоӧмӧн. Наjӧ выԁвіԋітасны асланыс верховнӧj органjасӧ народлӧн меԃбур піjанӧс ԁа нывjасӧс, странаса меԃбур jӧзӧс.

Бӧрjыԍӧмвоԇвывса собраԋіjejас вылын

Сыктывкарскӧj ԏіпографіjаса рабочӧjjаслӧн, інженерно-техԋіческӧj работԋікjаслӧн ԁа служащӧjjаслӧн, ізԁаԏеԉствоса, главԉітса ԁа респубԉіканскӧj гаԅетjас реԃакціjаjасса уҗалыԍjаслӧн бӧрjыԍӧмвоԇвывса собраԋіjе РСФСР Верховнӧj Сӧветса ԃепутатӧ канԃіԁатjасӧн выԁвіԋітіс:

Іоԍіф Віссаріоновіч Стаԉінӧс,
Вjачеслав Міхаjловіч Молотовӧс,
Лазар Моіԍejевіч Кагановічӧс,
Міхаіл Івановіч Каԉіԋінӧс,
Ԋіколаj Івановіч Jежовӧс ԁа
Геннаԃіj Васіԉjевіч Ветошкінӧс

ԁа Комі АССР-са Верховнӧj Сӧветса ԃепутатjасӧ канԃіԁатjасӧн выԁвіԋітіс:

Іоԍіф Віссаріоновіч Стаԉінӧс,
Кԉімент Jефремовіч Ворошіловӧс ԁа
Ԋіколаj Аԉексejевіч Куԅԋецовӧс

М. Габова jорт речыс

Ԏіпографіjаса работԋіца

— Jортjас, ме том-на, ег аԇԇыв важ ԍӧкыԃ олӧмсӧ, но уна сы jылыԍ кывлывлі аслам баԏ мамлыԍ, коԁjас овлӧмаӧԍ важӧн зев гӧԉа. Ӧні мijан олӧмыԁ гажа ԁа раԁуjтчана. Тащӧм олӧмас мijанӧс ваjӧԁіс народjаслӧн веԉікӧj вожԃ ԁа учіԏеԉ, мijан баԏ—ԁона Стаԉін jорт. Ме поԁԃерживаjта веԉікӧj Стаԉін jортлыԍ канԃіԁатурасӧ РСФСР-са Верховнӧj Сӧветӧ выԁвіԋітӧм. (Аплоԃісментjас).

Вермі-ӧ ме еԍкӧн капітаԉіԍԏіческӧj условіjejасын ԁумаjтны велӧԁчӧм jылыԍ, шуԁа олӧм jылыԍ? Ег, ег вермы. А ӧні мі ставным велӧԁчам. Ԋеважӧн ме ветлі Ԉеԋінграԁӧ куjім тӧлыԍса профсоjузнӧj курсjас вылӧ. Ме спокоjнӧjа уҗала проізвоԃство вылын, тӧԁӧмӧн, мыj меным оз грӧзіт уҗтӧмалӧм ԁа щыгjалӧм. І ставсӧ таjӧс мijанлы ԍетіс мijан учіԏеԉ ԁа вожԃ Стаԉін jорт. Со мыj вӧсна ме выԁвігаjта ԁона Стаԉін jортӧс Комі АССР Верховнӧj Сӧветса ԃепутатӧ меԁвоԇԇа канԃіԁатӧн.

Мijан ізбіраԏеԉнӧj округ куԅа РСФСР Верховнӧj Сӧветса ԃепутатӧ канԃіԁатӧн ме выԁвігаjта Ԉеԋін—Стаԉін партԏіjалыԍ вернӧj піӧс—Геннаԃіj Васіԉjевіч Ветошкін jортӧс.

Ветошкін jорт—ставлы мijанлы тӧԁса, кыԇі бур ԁа отзывчівӧj jорт, соціаԉізм ԃелӧлы преԃаннӧj боԉшевік. Гӧԉ креԍԏаԋін пі. 1925-ӧԁ воԍаԋ боԉшевістскӧj партԏіjаса шԉен.

Меԁ олас коммуԋістjаслӧн ԁа беспартԏijнӧjjаслӧн стаԉінскӧj блок!

Меԁ олас міровӧj проԉетаріатлӧн вожԃ, мijан ԁруг ԁа учіԏеԉ Іоԍіф Віссаріоновіч Стаԉін! (Аплоԃісментjас).

* * *

Маj 22-ӧԁ лунӧ, 4 часын, уж помалӧм бӧрын, Сыктывкарса ԏіпографіjаыԍ, Комі ізԁаԏеԉствоыԍ, главԉітыԍ ԁа реԃакціjаjасыԍ рабочӧjjас, інжеԋерно-ԏехԋіческӧj работԋікjас ԁа служащӧjjас чукӧртчісны ӧтувjа собраԋіjе вылӧ РСФСР ԁа Комі АССР Верховнӧj Сӧветjасса ԃепутатjасӧ канԃіԁатjасӧс выԁвіԋітӧм могыԍ. Ставыс чукӧрміс 145 морт.

Меԁвоԇԇа кыв боԍтӧ ԏіпографіjаса беспартԏijнӧj работԋіца М. Ԋ. Габова. Сijӧ ԍетӧ преԁложеԋіjе выԁвіԋітны РСФСР Верховнӧj Сӧветса ԃепутатӧ канԃіԃатӧн Сыктывкарса ізбіраԏеԉнӧj округ куԅа народлыԍ раԃejтана вожԃӧс ԁа учіԏеԉӧс Іоԍіф Віссаріоновіч Стаԉінӧс ԁа ВКП(б) обкомса агітаціjа ԁа пропаганԃа отԃелын jуралыԍӧс Геннаԃіj Васіԉjевіч Ветошкінӧс. Комі АССР-са Верховнӧj Сӧветӧ Габова jорт выԁвігаjтӧ Іоԍіф Віссаріоновіч Стаԉінӧс.

Ԏіпографіjаса уҗалыԍjас—В. Ԍіԁоров В, Ожегов, А. Булатов ԁа Jе. Куԅԋецова выԁвігаjтӧны РСФСР-са Верховнӧj Сӧветса ԃепутатӧ канԃіԃатӧн стаԉінскӧj нарком Ԋіколаj Івановіч Jежовӧс, Лазар Моіԍejевіч Кагановічӧс ԁа Міхаіл Івановіч Каԉіԋінӧс ԁа Комі АССР-са Верховнӧj Сӧветса ԃепутатӧ канԃіԁатjасӧн Кԉіменԏіj Jефремовіч Ворошіловӧс ԁа Ԋіколаj Аԉексejевіч Куԅԋецовӧс.

Выступаjтыԍjас Поԃоров ԁа Суранов jортjас пӧԍа поԁԃержітісны выԁвіԋітӧм канԃіԃатураjас. Собраԋіjе ӧтсӧгласӧн прімітӧ резоԉуціjа, коԁӧн выԁвігаjтсӧны РСФСР ԁа Комі АССР Верховнӧj Сӧветjасса ԃепутатjасӧ канԃіԁатjасӧн коммуԋістjас ԁа беспартԏijнӧjjас стаԉінскӧj блок канԃіԁатjас.

Межԃунароԃнӧj хроԋіка

* Краковын ԁа Тарновын (Поԉша) бӧрjа каԁӧ быԁлун мунӧны безработнӧjjаслӧн ԃемонстраціjаjас карса самоуправԉеԋіjejас воԇын. Безработнӧjjас требуjтӧны пырыԍ-пыр ԍетны налы уж.

Ужалыԍ јӧз выԁвигајтӧны коммуԋістјас ԁа беспарԏіјнӧјјас стаԉінскӧј блок канԁиԁатјасӧс

Сыктывкарса вӧрзавоԁјасын

Сыктывкарскӧј вӧрзавоԁјасса рабочӧјјас, инжеԋерно-техническӧј работԋікјас ԁа служащӧјјас РСФСР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ канԁиԁатјасӧн выԁвиԋітісны

Ԋіколај Івановіч Јежовӧс,
Геннаԁіј Васіԉјевіч Ветошкінӧс

ԁа Комі АССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ канԁиԁатјасӧн выԁвиԋітісны

Іосіф Віссаріоновіч Стаԉінӧс
Ԋіколај Івановіч Јежовӧс
Андреј Васіԉјевіч Забојевӧс

* *
*

Завоԁса клубӧ чукӧртчісны вӧрзавоԁјасса рабочӧјјас, інжеԋерно-техническӧј работԋікјас, служащӧјјас, меԁым выԁвиԋітны асԍаԋныԍ РСФСР ԁа Комі АССР Верховнӧј Сӧветјасса ԁепутатјасӧ канԁиԁатјасӧс. Меԁвоԅза кыв востӧ Зорін јорт. Сіјӧ віԍталӧ Сталін ԁа Молотов јортјаслыԍ канԁиԁатурајас выԁвиԋітӧм ыжыԁ раԁлунӧн поԁԁержітӧм ԁа чолӧмалӧм јылыԍ. Сіјӧ выԁвигајтӧ Сыктывкарса ізбиратеԉнӧј округ куԅа канԁиԁатјасӧн стаԉінскӧј нарком, сӧветскӧј славнӧј развеԁка руковоԁітеԉӧс Ԋіколај Івановіч Јежовӧс ԁа вернӧј большевик Геннаԁіј Васіԉјевіч Ветошкінӧс.

Сы бӧрын кыв востӧ комсомолец К. Трошев јорт.

Трошев јорт речыԍ

Комсомолец, каԁрјас отԁелын јуралыԍ

Јортјас! Ме ыжыԁ раԁлунӧн поԁԁержівајта Іосіф Віссаріоновіч Сталінӧс, Вјачеслав Міхајловіч Молотовӧс, Ԋіколај Івановіч Јежовӧс ԁа Геннаԁіј Васіԉјевіч Ветошкінӧс РСФСР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ канԁиԁатјасӧн выԁвиԋітӧм.

Ме выԁвигајта Комі АССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ канԁиԁатјасӧн нароԁјаслыԍ геԋіаԉнӧј вожԁӧс, міјан меԁса ԁемократическӧј Конституција творецӧс —Іосіф Віссаріоновіч Сталінӧс, Сталін јортлыԍ вернӧј учеԋікӧс Ԋіколај Івановіч Јежовӧс. Ме выԁвигајта нӧшта Андреј Васіԉјевіч Забојевӧс міјан Чапајевскӧј ізбиратеԉнӧј округ куԅа Комі АССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ канԁиԁатӧн. Забојев міјанлы ставлы тӧԁса, сіјӧ ужалӧ міјан завоԁын главнӧј механикӧн. Сіјӧ вӧлӧма Краснӧј Армијаын ԁоброволецӧн. Забојев јорт, беспарԏіјнӧј большевик, ԁостојнӧј канԁиԁат Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ.

Јортјас! Бӧрјысан лунӧ, јуԋ 26-ӧԁ лунӧ, ԍетам јеԁіноԁушнӧја асԍыным гӧлӧсјас міјан рӧԁиналӧн ԁостојнӧј піјанлы!

* *
*

Зорін ԁа Трошев јортјаслӧн преԁложеԋіјејас собраԋіје ыжыԁ раԁлунӧн поԁԁержітіс ԁа чолӧмаліс. На бӧрын выступајтыԍјас комсомолка Ԋ. Горчакова, Лаптева, Сівкова чолӧмалӧны Зорін ԁа Трошев јортјаслыԍ преԁложеԋіјејас ԁа чуксалӧны ставсӧ гӧлӧсујтны јуԋ 26-ӧԁ лунӧ коммуԋістјас ԁа беспарԏіјнӧјјас блок канԁиԁатјас вӧсна.

Ԏеԋтуковса сіктсӧветулын

РСФСР-са Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ канԁиԁатјасӧн выԁвиԋітісны

Міхаіл Івановіч Каԉіԋінӧс
Геннаԁіј Васіԉјевіч Ветошкінӧс

ԁа Комі АССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатјасӧ канԁиԁатјасӧн Ԏеԋтуковса 7-ӧԁ номера округ куԅа выԁвиԋітісны

Іосіф Віссаріоновіч Сталінӧс,
Міхаіл Івановіч Каԉіԋінӧс ԁа
Іԉја Афрікантовіч Бутыревӧс

Собраԋіје вылын прісутствујтісны 60 морт

Мај 22-ԁ лунса рытын Ԏеԋтуков сіктса Карл Маркс ԋіма колхозса колхоԅԋікјас, сіктса служащӧјјас, ӧткаолыԍјас чукӧртчісны ӧтувја собраԋіје вылӧ РСФСР ԁа Комі АССР Верховнӧј Сӧветјасса ԁепутатјасӧ канԁиԁатјасӧс выԁвиԋітӧм могыԍ.

Меԁвоԅза кыв востӧ Карл Маркс колхозса јуралыԍ Забојев Міхаіл Ԋіколајевіч. Сіјӧ ԍетӧ преԁложеԋіје выԁвиԋітны РСФСР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ канԁиԁатјасӧн нароԁјаслӧн велікӧј вожԁ ԁа учіԏеԉ Сталін јортлыԍ соратԋікӧс Міхаіл Івановіч Каԉіԋінӧс ԁа ВКП(б) обкомса агітација ԁа пропаганԁа отԁелын јуралыԍӧс Геннаԁіј Васіԉјевіч Ветошкінӧс.

Колхозса щӧтовоԁ Наԁејев јорт поԁԁержівајтӧ Забојев јортлыԍ преԁложеԋіјесӧ ԁа выԁвигајтӧ Комі АССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ канԁиԁатјасӧн нароԁлыԍ раԁејтана вожԁӧс ԁа учіԏеԉӧс Іосіф Віссаріоновіч Сталінӧс, сылыԍ вернӧј соратԋікӧс Міхаіл Івановіч Каԉіԋінӧс ԁа Сыктывкар горсоветса јуралыԍлыԍ објазанноԍтјас нуӧԁыԍӧс Іԉја Афрікантовіч Бутыревӧс.

Выступајтыԍ колхоԅԋікјас ԁа колхоԅԋіцајас—М. І. Молоԁцов, Ів. В. Фролов ԁа Кл. Фролова јортјас пӧԍа поԁԁержівајтісны Наԁејев ԁа Забојев јортјаслыԍ преԁложеԋіјејассӧ.

Колхоԅԋікјаслӧн обшӧј собраԋіје јеԁіноԁушнӧја приміітіс резолуција, коԁі выԁвигајтӧ РСФСР ԁа Комі АССР Верховнӧј Сӧветјасса ԁепутатјасӧ канԁиԁатјасӧн коммуԋістјас ԁа беспарԏіјнӧјјас стаԉінскӧј блоклыԍ канԁиԁатјасӧс.

Стахановец-тракторістјаслӧн уж

Летка МТС-са (Летка рајон) том тракторістјас тувсов кӧԅа нуӧԁӧмын петкӧԁлӧны уж проізвоԁітеԉност кыпӧԁӧмын бур прімерјас.

Меԁбур стахановец-тракторіст Вахԋін Јефім којмӧԁ во-ԋін ужалӧ тајӧ МТС-ас. Быԁ во Вахԋін јорт ԍетӧ ужыԍ бур качество, тӧԁчанаа економітӧ горјучӧј ԁа мавтас. Оні Вахԋін јорт ужалӧ „ЧТЗ" трактор вылын. Ӧті сменаӧн сіјӧ горӧ 22 гектар. Бӧрја кујім лунӧн Вахԋін јорт горіс 75 гектар.

Сіԅ-жӧ ужлыԍ ыжыԁ проізвоԁітеԉност петкӧԁлӧны „ХТЗ" трактор вылын ужалыԍ тракторістјас. Тракторіст Попов Јегор горӧ ӧті сменаӧн 7 гектар, Кетов Јаков—6 га, Сухогузов Іван—6 га ԁа Осіпов Ԋіколај—6 га.

„НАТІ" трактор вылын ужалыԍ тракторіст Осіпов Јаков горӧ 7 гектарӧн сменаын.

Јапонскӧј фабрікајасын жестокӧј експлоатација

Аіцы префектураса (Јапоԋіја) фабрічнӧј отԁел вӧчіс уна фабрікајасын обсԉеԁованіје. „Аіцы" газет інԁӧ, мыј обсԉеԁованіје выјавітіс самӧј зверскӧј експлоатација „Сіокусан" акціоԋернӧј компаԋіје фабрікаын. Тајӧ фабрікаас ужалӧ 350 ныԍбаба. Налӧн ужалан луныс кыссӧ 19 час ԁа 55 мінут, 7 час асывԍаԋ 2 час ԁа 55 мінут вӧјӧ.

Потоԉіцын.

М. С. Бабушкінӧс ԁа І. І. Жутовскіјӧс ԇебӧм

МОСКВА, 22. Мај 22-ӧԁ лунӧ 40 сурс гӧгӧр москвіч ԍетісны меԁбӧрја ԁолг „Н—212" самолот аварија ԁырјі пӧгібнітӧмјаслы Сӧветскӧј Сојузса Герој СССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутат Бабушкінлы ԁа інжеԋер Жутовскіјлы. Почотнӧј караул нуісны Сӧветскӧј Сојузса геројјас Шмідт, Папаԋін, Молоков, Кренкеԉ, Лапіԁевскіј, Спірін ԁа мукӧԁјас.

Траурнӧј процес мӧԁӧԁчіс Ново-ԁевічејеј клаԁбішще вылӧ.

Уна ԁас сурс москвіч коллаліс пӧгібнітӧмјасӧс налӧн меԁбӧрја тујын. Клаԁбішще вывса траурнӧј мітінг вылын Шмідт віԍталіс покојнӧјјас памјатлы сіԍӧм реч.

Речјасӧн выступітісны Сӧветскӧј Сојузса Герој Слепнев, Серго Орџоԋікіԁзе ԋіма завоԁса преԁставіԏеԉ Банԁаренко ԁа Комі АССР-са преԁставіԏеԉ Оплеснін (Бабушкін вӧлі Комі АССР-саԋ СССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧн). Урнајас вӧлі установітӧма ԋішајасӧ. Најӧс вевттісны мраморнӧј пӧвјасӧн, кытчӧ вырезітӧма пӧгібнітӧмјаслыԍ фаміԉіјајассӧ.

Оплеснін јортлӧн реч

Јортјас!

Трагическӧј смерт орӧԁіс міјан социаԉістическӧј рӧԁинаса пӧлыԍ, Всесојузнӧј Коммуԋістическӧј (большевікјас) Партијаса шԉенлыԍ, Сӧветскӧј Социаԉістическӧј Республікајас Сојузса Геројлыԍ, СССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутат Міхаіл Сергејевіч Бабушкінлыԍ оломсӧ.

Јортјас! Міхаіл Сергејевічын мі воштім нароԁлыԍ вернӧј пӧс, Ленін—Сталін партија ԁелӧлы помтӧм преԁаннӧј, стојкӧј большевікӧс.

Міхаіл Сергејевіч куліс бојевӧј пост вылын кыԍ ԁоблестнӧј герој, сӧветскӧј нароԁлӧн храбрӧј ԁа мужественнӧј пі.

Комі Автономнӧј Сӧветскӧј Социаԉістическӧј Республікаса ужалыԍ јӧз бӧрјісны Міхаіл Сергејевічӧс Сӧветскӧј Социаԉістическӧј Республікајас Сојузса Верховнӧј Сӧветӧ ԁепутатӧн, кыԍ преԁаннӧј, стојкӧј большевікӧс, социаԉістическӧј рӧԁинаса патріотӧс.

Ыжыԁ вошӧм.

Муныԍ міјаныԍ век кежлӧ коммунізм вӧсна міјан ԁона ԁа бесстрашнӧј бојец, Міхаіл Сергејевіч, - но сылӧн образыс, сылӧн оломыс, сылӧн пуан ԁејатеԉностыс кутас овны міјан сӧломјасын.

Прӧшщај міјан ԁона друг, јорт, міјан рӧԁинаса стојкӧј пі Міхаіл Сергејевіч!

І. В. Сталін ԁа В. М. Молотов ԍетісны согласіје баллоԏірујтчыны Аԅербајџанскӧј ССР-са Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ

БАКУ, 22. (ТАСС) Бакукарса 56-ӧԁ номера Ленінскӧј ізбиратеԉнӧј округса ужалыԍјаслӧн обшщество ԁа обшщественнӧј організацијаса преԁставіԏеԉјаслӧн окружнӧј преԁвыборнӧј совешщаԋіје, коԁі вӧлі мај 15-ӧԁ лунӧ, кытчӧ прісутствујтісны 1.100 морт, „Леніԋнефт" трест преԁпріјатіјејаса рабочӧјјаслӧн інжеԋерно-техническӧј работԋікјаслӧн ԁа служашӧјјаслӧн преԁвыборнӧј собраԋіјејаслыԍ вӧла выражајтӧмӧн, јеԁіноԁушнӧја наметітіс Аԅербајџанскӧј ССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ канԁиԁатӧн Іосіф Віссаріоновіч Сталін јортӧс. Окружнӧј преԁвыборнӧј собраԋіје шыӧԁчіс І. В. Сталін ԁінӧ корӧмӧн ԍетны согласіје баллоԏірујтчыны тајӧ бӧрјысан округ куԅа Аԅербајџанскӧј ССР-са Верховнӧј Сӧветӧ ԁепутатӧ.

Мај 21-ӧԁ лунӧ бӧрјысјас получітісны јуӧр сы јылыԍ, мыј І. В. Сталін јорт ԍетіс согласіје баллоԏірујтчыны Ленінскӧј бӧрјысан округ куԅа. Ӧті каԁӧ Сталінскӧј бӧрјысан округса бӧрјысыԍјас получітісны ССР Сојузса Нароԁнӧј Комісарјас Сӧветса преԁсеԁаԏеԉ В. М. Молотов јортлыԍ согласіје баллоԏірујтчыны Аԅербајџанскӧј ССР Верховнӧј Сӧветса ԁепутатӧ Сталінскӧј ізбиратеԉнӧј округ куԅа.

Јуӧртӧм получітӧм бӧрын вӧлі Ленінскӧј бӧрјысан округса окружнӧј ізбиратеԉнӧј комісіјалӧн засеԁаԋіје, коԁі регістрірујтіс І. В. Сталінлыԍ канԁиԁатурасӧ.

Баку карса Сталінскӧј 2-ӧԁ номера бӧрјысан округса окружнӧј ізбиратеԉнӧј комісіја регістрірујтіс В. М. Молотовлыԍ канԁиԁатурасӧ.

Комсомоԉецјас бура ужалісны кылӧԁчан ужјас вылын

Којгорт вӧрпунктса (Сыктыв рајон) Кӧм кылӧԁчан участок мај 14-ӧԁ лунӧ помаліс первоначаԉнӧј кылӧԁчӧм. 41 сурс кубометр вӧр воіс запанӧ Сысола ју вылӧ.

Ыжыԁ отсӧг кылӧԁчан ужјас нуӧԁӧмын ԍетіс комсомоԉскӧј організација. Којгорт базаса комсомоԉскӧј організација кылӧԁчан ужјас вылӧ выԁеԉітліс меԁбур комсомоԉкајасӧс — Тонкіх Хрістінаӧс, Торопова Аԋутаӧс, Торопова Луԁмілаӧс ԁа мукӧԁјас.

Кылӧԁчан ужјасӧн тајӧ участокын бура веськӧԁліс комсомолец Торопов јорт.

Чередов.

ВЫСШӦЈ ШКОЛА ЈЫЛЫԌ

Высшӧј школаса работԋікјас меԁвоԇԇа Ставсојузса совещаԋіје вылын тавоԍа мај 15-ӧԁ лунӧ В. М. МОЛОТОВ јортлӧн реч

Јортјас, разрешітӧј віԍтавны тіјанлы, высшӧј школаса работԋікјас меԁвоԇԇа Ставсојузса совещаԋіјелы ԁа тіјан пыр высшӧј школаса став работԋікјаслы ԁа сӧветскӧј стуԃенчестволы, парԏіја Централԋӧј Коміԏетсаԋ ԁа Сојузса Нароԃнӧј Комісcарјас Сӧветсаԋ большевістскӧј чолӧм. (**Бурнӧј аплоԃісментјас. Кылӧны горӧԁӧмјас: „Меԁ олас мијан веԉікӧј учіԏеԉ Сталін јорт! Ура" „Меԁ олас большевістскӧј парԏіја!" „Меԁ олас Сталін јортлӧн вернӧј соратԋік Молотов јорт!" Бурнӧј аплоԃісментјас**).

1. СССР-ын высшӧј образоваԋіјелӧн развівајтчӧм

Јортјас, мијан высшӧј школа муніс ӧніја каԁ кежлӧ аслас развіԏіјелыԍ зев тӧԃчана каԃколаст. Сӧветскӧј власт ԃырјі высшӧј школалӧн пројԃітіс 20 велӧԃчан во. Пројԃітіс бӧрја ԁас во, коԁ чӧжӧн мі высшӧј школа перестроітім вужԍаԋыс.

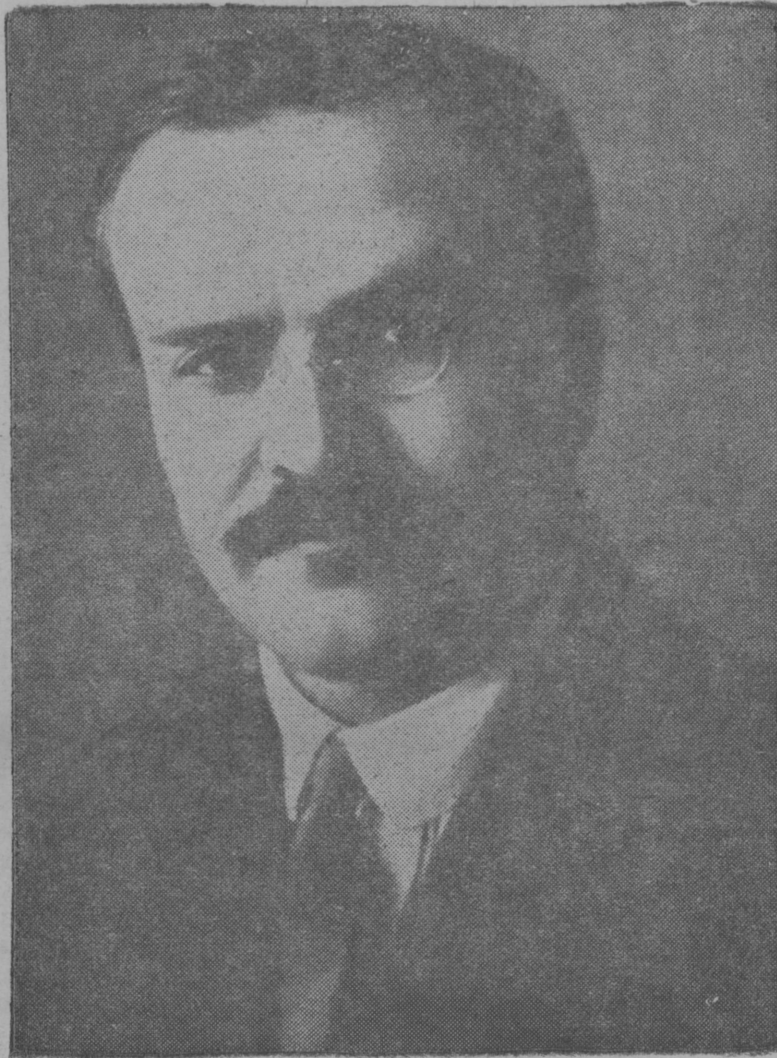
1928-ӧԁ воын высшӧј школа јылыԍ вопрос сувтіс мијан воԇӧ, кыԇі зев ыжыԁ поԉіԏіческӧј могјас пӧвсыԍ ӧԏі. Тајӧ лоіс јаснӧјӧн буржуазнӧј ԍпеціаԉістјас лагерыԍ шахԏінскӧј вреԃіԏеԉјасӧс ерԁӧԁӧм бӧрын. Секі торја вынӧн тыԁовтчіс, кущӧм слаб-на нӧшта Сӧветскӧј страна ԏехԋіческӧј вынјасӧн, кущӧм ловја-на нӧшта буржуазнӧј вԉијаԋіје ԁа кущӧма паԍкӧԁӧма уж іностраннӧј агентуралӧн важ специаԉістјас пӧвсын і кущӧма мі секі вӧлім гӧԉӧԍ выԉ, збыԉ вылӧ сӧветскӧј специаԉістјас каԁрјасӧн.

Кыԇі і мукӧԁ важнӧј ԃелӧјасын, Сталін јорт вӧлі главнӧј іԋіціаторӧн 1928—1929 ӧԁ војасын ВУЗ-јасӧс ԁа ВТУЗ-јасӧс реорганізујтӧмын.

Большевістскӧј парԏіјалӧн Централԋӧј Коміԏет ԁолжен вӧлі топыԁа зајмітчыны тајӧ вопросӧн. А та вӧсна мијан ВУЗ-јаслӧн сеԏыс ԁа наын велӧԃчыԍјаслӧн лыԃыс тӧԃчымӧнја соԁіс. Ԏехԋіческӧј ԁа мукӧԁ ВУЗ-јас вӧлі сетӧмаӧԍ наркоматјаслы, коԁјас веԍкыԁа заінԏересованӧԍ каԃрјасӧс гӧтӧвітӧмын. ВУЗ-јасын велӧԁчыԍјаслӧн составыс тӧԁчымӧнја выԉміс, меԁ војԁӧр рабочӧј класс челаԃ шщӧт веԍтӧ. Странаса общественнӧј олӧмын высшӧј школалӧн уԃеԉнӧј ԍӧктаыс тӧԃчымӧнја кыптіс. Высшӧј школа сувтіс кок јылӧ сӧветскӧј госуԁарстволӧн выԉ требоваԋіјејаскӧԁ лӧԍаланаӧн.

Тіјан совещаԋіје чукӧртчіс каԁӧ, кор мі вермам-ԋін шуны, мыј ВУЗ-јасӧс реорганізујтӧм кызвыннас помалӧма. ВУЗ-јасӧс мијан странаын стрӧітӧма. Ԃелӧыс абу сӧмын ВУЗ-јас лыԃын ԁа наын велӧԁчыԍјас лыԃын, ԃелӧыс абу сӧмын выԉмӧԁӧм учебнӧј программајасын, планјасын ԁа с. в. Вузјасӧс реорганізујтӧм помалӧма, помалӧма сіјӧ смыслын, мыј најӧс ӧні стрӧітӧма соціаԉізм стрӧітыԍ госуԁарство потребностјас серԏі.

Тајӧ оз ло, мыј мі тырвыјӧ могмім высшӧј образоваԋіје положеԋіјеӧн, мыј мијан абу тырмытӧмторјас тајӧ ԃелӧын. Мӧԁарӧ, тајӧ тырмытӧмторјас јылыԍ мијанлы лоӧ-на ԍорԋітны. Но ӧніја ВУЗ-јасыԁ абу-ԋін сіјӧ ВУЗ-јас, коԁјасӧс мі імеітім сӧветскӧј властлӧн первој војасӧ і веԍіг ԁас во сајын. Боԍтны-кӧ ԇонԋас мијанлыԍ высшӧј образоваԋіје, мијанлыԍ высшӧј школајас, ԏехԋіческӧјјасӧс ԁа војеннӧјјасӧс, пеԁагогіческӧјјасӧс ԁа меԃіцінскӧјјасӧс, а сіԇ-жӧ і мукӧԁјасӧс, то мијан ем ԋін тајӧ ԃелӧлӧн сещӧм організаціја, коԁі пӧшԏі тырвыјӧ вочавіԇӧ сӧветскӧј госуԁарстволӧн став меԁса важнӧј потребностјаслы. Абу ԍӧкыԁ інԃыны уна тырмытӧмторјас вылӧ, а колӧ-кӧ і ԇонԋ провалјас вылӧ мијан высшӧј образоваԋіје ӧткымын отраԍԉјасын. Сы могыԍ і чукӧртӧма высшӧј школаса работԋікјаслыԍ ставсојузса совещаԋіје, меԃым сіјӧ отсаліс паԍкӧԃны тыш тајӧ тырмытӧмторјасыскӧԁ збыԉ вылӧ, став еԋергіјаӧн ԁа організованностӧн. Тіјанлыԍ могнытӧ кокԋӧԁӧма сіјӧн, мыј основнӧј ВУЗ-јаслыԍ сеԏсӧ стрӧітӧма, мыј высшӧј образоваԋіјелӧн став ԃелӧыс боԍтіс-ԋін Сӧветскӧј Сојузлы ԁостојнӧј размах і мијан ем став коланторјыс высшӧј школалы воԇӧ развівајтчӧм вылӧ, высшӧј образоваԋіје ԇоріԇалӧм вылӧ.

Сравԋітӧј мијан высшӧј школалыԍ положеԋіјесӧ капіталістіческӧј госуԁарствојасса высшӧј школакӧԁ і ті аԇԇанныԁ ыжыԁ торјалӧм СССР пӧльза вылӧ. Капіталістіческӧј госуԁарствојасын ԁа Сӧветскӧј Сојузын высшӧј школалӧн суԃбајасыс, кыԇі і став мукӧԁ гырыԍ общественнӧј јавлеԋіје, петкӧԁлӧны кык мір—капіталістіческӧј ԁа соціалістіческӧј мір развіԏіјеын вужԍаԋыс торјалӧм, капіталізм странајасын высшӧј школа пережівајтӧ кріԏіслыԍ, упаԁоклыԍ ԍӧкыԁ каԁ, мӧԁ ԃелӧ СССР-ын. Мијан мӧԁ пӧлӧс ԍерпас.

Боԍтам бӧрја ԁаннӧјјас, коԁјас емӧԍ печаԏын капіталістіческӧј странајасса высшӧј школајас јылыԍ. Вузјасын велӧԁчыԍјас лыԁ јылыԍ пӧлучітам тащӧм ԍерпас: Франціјаын ԁа Германіјаын 74 ԍурс, Італіјаын—73 ԍурс; Велікобрітаԋіјаын (метрополіја куԏа) — 51 ԍурс. Став ԋолнан, сіԇ шуԍана Јевропаса „веԉікӧј ԃержаваjаслӧн", ӧтув боԍтӧмӧн, вузјасын велӧԃчыԍјаслӧн лыԃыс воӧ 270 ԍурсӧԇ. Соԁтам сы ԁінӧ, мыј Јапоԋіјаса вузјасын велӧԁчыԍјаслӧн лыԁыс воӧ 146 ԍурсӧԇ. Тащӧм ногӧн, Германіјалӧн, Італіјалӧн, Англіјалӧн, Франціјалӧн, ӧтув боԍтӧмӧн, вузјасын велӧԁчыԍјаслӧн лыԁыс лоас ԋеуна унжык 400 ԍурсыԍ. Сравԋітӧј СССР-ын положеԋіјекӧԁ. Ӧтік Сӧветскӧј Сојузлӧн, сіјӧ высшӧј школајасын 550 ԍурс велӧԁчыԍјасӧн, стуԃентјасыс унжык Јевропаса веԉікӧј ԃержаваjаслӧн ԁа Јапоԋіјалӧн вузјас ԁорыԍ. (**Аплоԃісментјас**). Мијан ем право гӧрԃітчыны тајӧ положеԋіјеӧн. Сӧветскӧј Сојузлӧн рабочӧј класс, кресԏанство ԁа інԏеԉԉігенціја вермасны гӧрԃітчыны сіјӧн, мыј мијан высшӧј школа сулалӧ развіԏіјелӧн вылын уровеԋын, мыј рабоче-кресԏанскӧј госуԁарство петкӧԁлӧ тајӧ ԃелӧ ԁінас сещӧм тӧжԃыԍӧм, коԁі абу пеԉпом ԍерԏіныс почԏеннӧј буржуазнӧј госуԁарствојаслы. (**Аплоԃісментјас**).

Ті тӧԁанныԁ сіԇ-жӧ, мыј уна буржуазнӧј госуԁарстволы характернӧ, мыј бӧрја војасӧ вузјаслӧн ԁа наын велӧԁчыԍјаслӧн лыԁыс ԋе сӧмын оз соԁ, а чінӧ. Буржуазнӧј странајасын высшӧј школа ԋе сӧмын абу ԁоступнӧј ужалыԍ јӧзлы, но сіјӧ уна случајјасын пережівајтӧ упаԁок веԍіг воԇԇа војаскӧԁ ӧткоԃалӧм серԏі.

Та вылӧ віԇӧԁтӧг, буржуазнӧј странајасын соԁӧ ужтӧмалӧм учонӧј професԍіјајас пӧвсын. Тајӧ інмӧ ԋе сӧмын Јевропалы, но і Амерікалы. Інԏеԉԉігентнӧј труԁлӧн ем-ԋін сещӧм отраԍԉјас, кӧні высшӧј образоваԋіјеа јӧз специаԉістыс коԉӧны ужтӧг, а щӧкыԁа і обеспечіттӧм ԋаԋ кусӧкӧн. Корсӧј мијанын ужтӧмалыԍ учонӧјӧс, ужтӧмалыԍ специаԉістӧс! Коԁкӧ-кӧ еԍкӧ мијанын аԇԇіс ужтӧмалыԍ учонӧјӧс, мі еԍкӧ сылы премија сетім! (**Аплоԃісментјас, серам**). Мијан мӧԁ положеԋіје. Сӧветскӧј высшӧј школа ӧні-ԋін быԁ во леԇӧ 100 ԍурс специаԉістӧԇ, а мијан специаԉістјас пыр-на јона оз тырмыны ужлӧн уна отраԍԉын. Мијан условіјејасын сещӧмторјасыԁ кыԇі „учонӧј професԍіјајаслӧн ужтӧмалӧм" кылӧны прӧстӧ ԃікӧја.

Віԍталӧны і сіԇі, мыј учонӧј професԍіјаа јӧз капіталістіческӧј странајасын накажітӧмаӧԍ ԍӧкыԁ ужтӧмалӧмӧн сыԍ, мыј унаӧн на пӧвсыԍ вывті ԁыр петкӧԁлӧны вермытӧмлун гӧгӧрвоны ӧніја капіталізмлыԍ реакціонност ԁа сіԍлунсӧ. Тајӧ замечаԋіјеас ем ԋеуна правԁа. Буржуазнӧј обшществоса учонӧјјас ԁа специаԉістјас—імущщӧј слӧјјасыԍ, буржуазнӧј ԁа мелко-буржуазнӧј классјасыԍ петӧмјас. Тајӧ обшществосаԋ ӧні оз поԏ віччыԍны бур, воԇынмуныԍ общественнӧј воспітаԋіје. Та вӧсна буржуазнӧј ԁа мелко-буржуазнӧј інԏеԉԉігентјас щӧкыԁа торјалӧны кужтӧмлунӧн гӧгӧрвоны, мыј капіталістіческӧј строј оліс-ԋін асԍыс немсӧ. Унаӧн на пӧвсыԍ пыр-на кутчыԍӧны тајӧ стројас, а сіјӧ чорыԁа мынтӧ налы учонӧј професԍіјајас пӧвсын ужтӧмалӧм быԁмӧмӧн. Но рабочӧјјас ԁа уна кресԏана-кӧ буржуазнӧј странајасын пыр јонжыка јіжтыԍӧны капіталізмӧс революціоннӧја отріцајтӧмӧн, то тајӧ туј куԏа ԋеізбежнӧ ԁолжен мунны і інԏеԉԉігенціјалӧн став унжык јукӧныс, меԁвоԇ сылӧн ԃемократіческӧј слӧјјасыԍ.

Капіталізм уна странаын-ԋін, поԇӧ шуны, шеԁӧԁіс сіјӧс, мыј рабочӧј класс сылӧн мірітчытӧм враг. Ԋеԁоволԋӧјјаслӧн лыԃыс быԁмӧ оз сӧмын рабочӧјјас пӧвсын, а і кресԏана пӧвсын, посԋі служашщӧјјас пӧвсын, кустарјас пӧвсын. Ԋеԁоволԋӧјјаслӧн лыԃыс быԁмӧ і інԏеԉԉігентнӧј професԍіјајас, учіԏеԉјас, врачјас, інжеԋерјас, агрономјас, профессорјас, учонӧјјас пӧвсын, пыр унжык јӧз буржуазнӧј странајасын, на лыԃын і обшществолӧн прівіԉегірованнӧј слӧјјасыԍ петыԍјас, убежԁајтчӧны сыын, мыј капіталізм абу-ԋін способнӧј обеспечітны культуралыԍ развівајтчӧм, наукалыԍ развівајтчӧм, абу-ԋін способнӧј служітны прогресс ԃелӧлы. Тајӧ јӧзыс веԍкӧԁӧны асԍыныс віԇӧԁлӧмјассӧ мијан страна вылӧ. Но еща убеԃітчыны капіталізм ԋеспособностын служітны прогресс ԃелӧлы, еща і сіјӧ, меԃым гӧгӧрвоны опасностсӧ фашізмлыԍ, коԁі чужтыԍӧ вуж вылын сіԍмыԍ ӧніја капіталізмӧн. Колӧ нӧшта аԇԇыны туј капіталізмсаԋ выԉ строј ԁінӧ. І со тајӧ кыпӧԁӧ інԏерес Сӧветскӧј Сојуз ԁінӧ, мијан уж ԁінӧ, мијан културнӧј строіԏеԉство ԁінӧ, СССР-ын наукалӧн ԁа ԏехԋікалӧн развівајтчӧм ԁінӧ. Мијанӧс ізучајтӧны, мијан прімер вылын прӧверајтӧны капіталізмлы паныԁ веԍкӧԁӧм асԍыныс кріԏіканысӧ ԁа выԉ обшщество стрӧітӧмлыԍ тујјас. Ставыс тајӧ пуктӧ мијан вылӧ кывкутӧм ԋе сӧмын мијан странаса обшщественнӧј мԋеԋіје воԇын, но і став прогреԍԍівнӧј человечество обшщественнӧј мԋеԋіје воԇын. (**Бурнӧј аплоԃісментјас**).

2. Мијан лунјасӧ высшӧј школалӧн решајушщӧј могјас

Мијан совещаԋіје вылын уна ԍорԋітчіс мијан высшӧј школа тырмытӧмторјас јылыԍ. І тајӧ праԃільнӧ. Тајӧ тырмытӧмторјасыс абу еща. Высшӧј школа ԁінӧ мијан

(Воԇӧ віԇӧԁ 4-ӧԁ лістбокыԍ).

Молотов јорт речлöн проԁолжеԋiје

требоваԋiјејаслöн быԁмöмкöԁ öтщöщ, тајö тырмытöмторјасыс мiјанлы лоöны пыр јаснöјöԍҗык, а тајö требоваԋiјејасыс быԁмöны ԁа кутасны быԁмыны i воԇö.

Госуԃарстволöн гiгантскöј требоваԋiјејаскöԁ лöԍалöмын вузјаслыԍ ыҗыԁ ԍеԏ стрöiтöмöн, мi нöшта ылö на егö лöԍöԁöј колана пöраԁок тајö ԃелöын. Высшöј школалöн кöԏ кущöм отрасԉ ԁiнö мi ог боԍтчöј, мi тајöс чувствујтам быԁ воԍков вылын.

Боԍтöј вузјасöс стрöiтöмын плаԋiрујтöм. Мiјан емöԍ нароԁнöј овмöслöн ԁа куԉтуралöн тöԁчана отрасԉјас, коԁјасöс омöԉа обеспечiтöма специаԉiстјаслыԍ каԁрјас гöтöвiтöмöн. Специаԉiстјаслыԍ нацiонаԉнöј каԁрјас гöтöвiтöмлöн состојаԋiјеыс уна респубԉiкаын сiԇ-жö абу уԁовԉетворiԏеԉнöј. Уна-на абу вöчöма тајö јукöнын.

Высшöј школаын учебнöј планјас ԁа программајас вопрослы тiјан совешщаԋiје ԍетiс ыҗыԁ внiмаԋiје. Тајö вöлi колантopјöн. Колö помавны учебнöј программајас ԁа планјас щöкыԁа вежлалöмкöԁ, пыртны тајö ԃелоö устојчiвоԍт. Разберiтчыны ставас тайын, öнiја требоваԋiјејаслы лöԍалыԍ учебнöј программајас лöԍöԁöмöн ԁа iзԉiшнöј, велöԁчöм ԍöктöԁыԍ многопреԃметноԍткöԁ помалöмöн, сiԇкö бырöԃны уна вреԃiԏеԉскöј безобраԅiјејас, коԁјас ԍерјознö мешајтöны высшöј школа развiвајтчöмлы.

Öнi боԍтöј вопрос вузјасын веԍкöԃлан каԃрјас јылыԍ. Ԃiректорјасöс ԁа профессорско-препоԃаваԏеԉскöј каԃрјас поԃбiрајтöмлы бöрја каԃö ԍетчылiс ез еща внiмаԋiје. Но i тайын уна слаб места. Еща поԃберiтны, колö нöшта веԍкöԃлыны тајö каԃрјаснас. Сек-жö ГУУЗ-јас щöкыԁа уҗалöны зев слаба. Ԁа i высшöј школа куԅа Комiԏетлы колö нöшта уна-на уҗавны вузјаслыԍ веԍкöԃлана каԃрјас поԃбiрајтöм вылын ԁа штатно-оклаԃнöј ԍiԏема правiԉнö нуöԁöм вылын.

Ещакоԃ тані ԍорԋiтчiс стуԃенческöј оргаԋiзацiјајас јылыԍ.

Сек костi высшöј школаын најö ворсöны тöԁчана роԉ. Најö уҗыԍ уна завiԍiтö велöԁчöмлы бур условiјејас лöԍöԁöмын, стуԃенчество костын сознаԏеԉнöј ԃiсцiпԉiна обеспечiтöмын, ԁа томјöзöс обшщественнöја воспiтајтöмын. Оз поԅ ԋе пасјыны стуԃентка Макаровалыԍ тајö совешщаԋiје вылын вiԍталöм реч. Аслас выступԉеԋiјеöн, торјöн высшöј школаö выԉ пырыԍјас ԁiнö вузјасса веԍкöԁлыԍјаслöн ԋе öткоԃ отношеԋiје јылыԍ, Макарова јорт пасјiс, кущöм мiјан нöшта јон-на бјурокраԏiзм, велöԁчыԍ томјöз ԁiнö безԁушнöј отношеԋiје. Сiјö справеԃԉiвöја ԁорјiс сiԇ-жö аԍсыс бiбԉiоԏечнöј вуз, сы вöсна, мыј мiјан странаын, кöнi нароԃын кыптiсны тащöм ыҗыԁ коланлунјас кԋiгаын, тöԃöмлунын, бiбԉiоԏечнöј ԃелö боԍтö ыҗыԁ госуԁарственнöј тöԁчанлун. Колö, меԃым стуԃенческöј оргаԋiзацiјајас јонҗыка ԍетiсны тöԃны ас јывԍыныс колана случајјасын.

Высшöј школаса Комiԏетлöн уҗыс ԁолжен тöԁчыны нöшта i вузјасöс стрöiтöмын, i высшöј школаса ԏехԋiческöј база вöсна тöжԁыԍöмын, i стуԃенчестволыԍ бытовöј условiјејассö воԇö бурмöԁöмын, i уна мукöԁ торјын. Комiԏетсаԋ отсöг јонҗыка ԁолженöԍ чувствујтны i мiјан наркоматјас. Но i öнi-ԋiн поԅö шуны, мыј комiԏет уҗлöн воԇԇа каԁ ԍерԏi, кор веԍкöԁлöмö ԍујԍылiсны буржуазнöј перерожԃеԋецјас—вреԃiԏеԉјас, комiԏет уҗалiс выԉ ногöн (**аплоԃiсментјас**).

Поԅö i колö ԍорԋiтны высшöј школаын уна тырмытöмторјас јылыԍ. Ԃокладјасын ԁа речјасын совешщаԋiје вылын ԍорԋiтiсны та јылыԍ. Но öнi колö јоԍтыны внiмаԋiје главнöј вылас. Колö прiзнајтны, мыј высшöј школалöн став тырмытöмторјас пöвсын, главнöјöн öнiја каԁö лоö **бур учебԋiкјаслöн тырмытöм**. Тајöс прiзнајтöны i профессорјас, i стуԃентјас. Учебԋiкјас тырмытöм јылыԍ тані ез еща ԍорԋiтчы. Но тајö вопроссö колö пуктыны ԋе мукöԁ вопросјаскöԁ öтлаö, а первоԍԏепеннöј важноԍта вопросöн.

Мiјан абу еща учебԋiкјас. Емöԍ важ, абу омöԉ учебԋiкјас, емöԍ i выԉмöԁöм бур учебԋiкјас. Лöԍöԁчыԍсö выԉјасöс i выԉјасöс леԇöм. 1938-öԁ во вылö iнԁöма учебԋiкјас леԇöм куԅа ыҗыԁ план. Но тајö ԇiк оз ло, мыј учебԋiкјаслыԍ iнԁöм план мыјкö мынԁа ԍерјознö лöԍöԁöма. Тајö плансö колö прöверiтны, ԃелöсö формаԉнöј вынԍöԁöмö-вајöԁтöг, справеԃԉiвöј сiԇ-жö iнԁöԁыԍ сы вылö, мыј веԍiг поԃготовԉеннöј учебԋiкјас оз пыр обеспечiвајтчыны аскаԁö леԇöмöн. Но шöр вопросыԍ кујлö оз iзԃаԏеԉскöј јукöнын. Уԁареԋiје колö вöчны учебԋiкјасöс лöԍöԁöм, составiтöм вылö. Мыјещ ԍерјознöј мiјан öнiја требоваԋiјејаслы лöԍалыԍ учебԋiк јылыԍ вопрос, тi тöԁанныԁ шöр школалы öԏiк учебԋiк леԇöм прiмер вылын. СССР-са iсторiјалöн учебԋiк, коԁöс лöԍöԁiс профессор Шестаков ԁа сылöн группаыс, боԍтiс, кыԇ тöԁса, ез меԁвоԇԇа, а мöԁ премiја. Но меԃым пöлучiтны тајö учебԋiксö, сы вылын ез еща ковмы уҗавны i ВКП(б) Центраԉнöј Комiԏетлы. (**Аплоԃiсментјас**).

Меԃым збыԉ вылö обеспечiтны бур учебԋiкјас леԇöм, колö вöчны зев ыҗыԁ уҗ. Колö меԁвојԁöр кужöмöн чукöртны та вылö колана научно-препоԁаваԏеԉскöј вынјас. Колö уна, настојчiвöја ԁа ԍерјознöја уҗавны најöс соответствујушщöј отрасԉјас ԍерԏi котыртöм вылын. Пöртны олöмö тајö ԃелööн правiԉнöј веԍкöԁлöм, сiԇкö—нуöԃны збыԉвылö ԍерјознöј ԁа зев умнöј уҗ.

Мiјанлы колö учебԋiк, коԁi вочавiԇö öнiја требоваԋiјејаслы. Сiјö ԁолжен лоны öнiја каԁԍа наука уровеԋ вылын ԁа аслас кыв ԍерԏi тырвыјö ԁоступнöј велöԁчыԍјаслы. Сiјö ԁолжен ԍетны тöԁöмлунлыԍ колана објом i сыкöԁ öтщöщ ԁаԍтыны велöԁчыԍöс вöԇö лоыԍ практiческöј ԃејаԏеԉноԍт кежлö. Сiјö ԁолжен паԍкыԁа iспоԉзујтны мiјанлыԍ воԇԇа учебԋiкјас ԁа iностраннöј учебԋiкјас, кöнi велöԁчöм вылö ем зев уна ценнöј тор, i сыкöԁ öтщöщ сiјö ԁолжен колана мераын вочавiԇны томјöзöс iԃејно-поԉiԏiческöј воспiтајтöмлöн могјаслы. Высшöј школа ԁолжен iмеiтны i кутас iмеiтны бур сöветскöј учебԋiк. (**Аплоԃiсментјас**).

Мыј стуԃентјас тайын нужԁајтчöны—ԋiнöм ԁоказывајтны. Тырмымöн шуны, мыј оз ԍурны сещöм вузјас, коԁјас еԍкö вöлiны збыԉвылö обеспечiтöмаöԍ бур учебԋiкјасöн. Стуԃентјас зiԉöны пöлучiтны бур сöветскöј учебԋiк. Најö јона ԋiн вiччыԍiсны сiјöс. Тащöм учебԋiк кокԋöԁас i став уҗсö вузјасса профессуралыԍ. Колана учебԋiкјастöг веԍiг бур препоԁаваԋiје мыјкö мынԁа ԁонтöммöԃԍö, а такöԁ оз поԅ мiрiтчыны. Сулалö вопрос учебԋiк леԇöм јылыԍ i тащöм ԏемајас куԅа, кыԇi Стаԉiнскöј Конԍԏiтуцiја, колхознöј строiԏеԉство, социаԉiԍԏiческöј плаԋiроваԋiје, нароԃно-хоԅајственннöј учот ԁа мукöԁ.

Мi вермам öнi ԍерјознöја пуктыны вопрос высшöј школалы учебԋiкјас јылыԍ. Мiјан емöԍ научно-препоԁаваԏеԉскöј каԃрјас, коԁјас чеԍтöн справiтчасны тајö ыҗыԁ могнас. Профессорјас ԁа препоԁаваԏеԉјас, важ учонöјјас ԁа том научнöј работԋiкјас ԁолженöԍ боԍтчыны тајö ԃелöас, кыԇi öԏiк меԁԍа важнöј ԁа ԋужöԁны поԅтöм госуԁарственнöј мог ԁiнö. Мi објазанöԍ лöԍöԃны та вылö колана оргаԋiзацiоннöј преԃпосылкајас, кокԋöԁны уҗсö соответствујушщöј авторјаслыԍ ԁа авторскöј группајаслыԍ. Сенi уналы ԍурас уҗыс, уҗ iнԏереснöј ԁа iсклуԉчiԏеԉнö ԁона сöветскöј госуԁарстволы. Поԅö ԋе сомԋевајтчыны, мыј тајö уҗыс вајöԁас мiјан учебнöј программајас ԁа планјас јона ԍерјознöјҗыка ԁа крiԏiческöјҗыка прöверiтöмö ԁа сувтöԁас уна выԉ вопросјас высшöј школаын, ԁа i наукаын. Кытчöԇ мi котыртам тащöм учебԋiкјас леԇöмсö, мiјанлы нöшта лоö-на унаыԍ выԉ пöв леԇавны важ учебԋiкјассö. Веԍiг сещöмјасöс, коԁјас мiјанöс ылö-ԋiн оз могмöԃны. Колö прiзнајтны, мыј высшöј школа нужԃајтчö выԉ учебԋiкјасын, сещöм сöветскöј учебԋiкјасын, коԃјас ԍетасны сылы воԇö развiвајтчöм вылö крепыԁ база. Воԇтi-кö боԉшевiкјаслы уна лоi заԋiмајтчыны агiтацiоннöј брошурајасöн ԁа резоԉуцiјајасöн, то öнi мiјан могјасыс сложнöјҗыкöԍ, i меԁым ещаҗык лоасны резоԉуцiјајас, а унҗык бур сöветскöј учебԋiкјас. (**Аплоԃiсментјас**).

Тајö вопросас-кö тiјан совешщаԋiје ԍетас колана толчок, сiјö вöчас ыҗыԁ ԃелö. Оз поԅ вунöԃны высшöј школаын уна тырмытöмторјас јылыԍ, но колö ԍетны отчот, мыјын тані главнöј тырмытöмторјыс, секi мiјанлы лоас јаснö, мыј тані **решајушщöј могыс** ем сыын, меԁым **обеспечiтны высшöј школаöс бур учебԋiкјасöн**, мiјан веԉiкöј ԃелöлы, социаԉiзм ԃелöлы ԁостојнöјјасöн. Секi мi, кывшутöг, кыпöԁам мiјанлыԍ высшöј школа выԉ, јона вылынҗык щупöԁ вылö, i сiјö нöшта буржыка кутас југјавны аслас выԉ успехјасöн. (**Аплоԃiсментјас**).

3. Iԃејно-поԉiԏiческöј воспiтаԋiјелöн тöԁчанлун

Мыјла мi, боԉшевiкјас, ԍетам сещöм ыҗыԁ тöԁчанлун iԃејно-поԉiԏiческöј воспiтаԋiјелы? Мыјла? Сы вöсна, мыј тајöс требујтö мiјан ԃелöлöн размах, социаԉiзм ԃелöлöн размах. Мiјан ԃелöлöн размахыс сещöм ыҗыԁ, сöветскöј власԏöн олöм перестроiтöм нуöԁöм пыртö сещöм кореннöј вежԍöмјас, мыј мiјан условiјејасын оз поԅ јöршiтчыны сöмын быԁлунԍа ԃелöјасö ԁа ԏекушщöј нужԁајасö, а колö сознаԏеԉнö относiтчыны мiјан развiԏiјелöн геԋераԉнöј туј ԁiнö, iсторiческöј собыԏiјејас ԁiнö, коԁјаслöн участԋiкјасыс—мi. Мi, боԉшевiкјас, лыԃԃам, мыј iсторiческöј собыԏiјејасын вернöј компасöн вермö служiтны ԉеԋiԋiзм, коԁi воԍтö налыԍ (собыԏiјејасыслыԍ) збыԉ пыщкöслунсö. Овлаԃејтны ԉеԋiԋiзмöн—тайын важԋејшöј могыс высшöј школаса работԋiкјаслöн, тайын важԋејшöј могыс сöветскöј стуԃенчестволöн.

Меԃым појаԍԋiтны аԍсым мöвп, ме сувтла сы вылö, кыԇi ԉеԋiԋiзм гöгöрвоö капiтаԉiзмсаԋ социаԉiзмö вужан мог. Ԉеԋiԋiзм велöԁö, мыј социаԉiзм поԅö стрöiтны сöмын сiјö маԏерiалыԍ, коԁöс колiс мiјанлы капiтаԉiзм, мыј социаԉiзм поԅö стрöiтны оз кущöмкö сен iскусственнö быԁтöм, капiтаԉiԍԏiческöј обшществоыԍ бокын воспiтајтöм, „сöстöмыԋiк“, правеԃԋiк-социаԉiстјас кiјасöн, коԁјас абуöԍ олöмын ԁа оз вермыны сушществујтны, а сiјö јöзјас кiöн, коԁјас сушществујтöны, најö збыԉ тырмытöмторјасöн ԁа ԁостоiнствојасöн, коԁјас быԁмiсны ԁа воспiтывајтчiсны самöј капiтаԉiԍԏiческöј обшщество пыщкöсас. Тајö ԉеԋiнскöј мöвпјас веԉiкöј тöԁчанлун јылыԍ мiјанлы вiԍталöны мiјан каԁԍа век выԉ ԁа выԉ фактјас. Сы вöсна ме лыԃԃа тані В. I. Ԉеԋiнлыԍ тајö вопрос куԅаыс öԏi замечаԏеԉнöј высказываԋiје. Боԍта Ԉеԋiнлыԍ статԏа „Сöветскöј властлöн успехјас ԁа ԍöкыԃлунјас“, коԃöс гiжöма 1919-öԁ воԍа мартын. Со мыј гiжлiс тані Ԉеԋiн:

„Важ социаԉiст-утопiстјас вооблражајтлiсны, мыј социаԉiзм поԅö стрöiтны мукöԁ јöзкöԁ, мыј најö первојсö воспiтывајтöны бур, сöстöм, бура велöԃöм јöзöс ԁа кутасны наыԍ стрöiтны социаԉiзм. Мi пыр ԍералiм ԁа шулiм, мыј тајö акаԋöн ворсöм, мыј тајö социаԉiзмсаԋ кiԍејнöј барышԋајаслöн забава, но абу ԍерјознöј поԉiԏiка.

Мi кöсјам стрöiтны социаԉiзм сещöм јöзыԍ, коԃјасöс воспiтајтöма капiтаԉiзмöн, сыöн порԏiтöма, развраԏiтöма, но сек-жö сыöн i каԉiтöма тыш вылö. Ем проԉетарiјјас, коԁјас каԉiтчöмны, мыј способнöјöԍ нуны ԍурс пöв ыҗыԃҗык жертвајас лубöј армiја ԃорыԍ; ем уна ԁас мiԉԉiон увтыртöм креԍԏана, пемыԃјас, разбросаннöјјас, ԋеспособнöјјас, проԉетарiат-кö нуöԁас умелöј тактiка, сы гöгöр öтувтчасны тышын. I сеԍԍа емöԍ наукаса, ԏехԋiкаса специаԉiстјас, коԁјас ставныс пырыс јiжтыԍöмны буржуазнöј мiросоԅерцаԋiјеöн, ем војеннöј специаԉiстјас, коԁјас воспiтывајтчiсны буржуазнöј условiјејасын,—i бур нöшта, буржуазнöјјасын-кö, а то помешщiчејјасын, палочнöјјасын, крепостԋiческöјјасын. Мыј iнмö нароԃнöј овмöсö, то став агрономјас, iнжеԋерјас, учiԏеԉјас—ставныс најö боԍтчалiсны iмушщöј класԍыԍ; ез сынöԁыԍ најö усны! Станоксаԋ ԋеiмушщöј проԉетарiј ԁа гöрсаԋ креԍԏаԋiн прöјԃiтны уԋiверԍiтетјас ез вермыны ԋi цар ԁырjі, ԋi ваԉԍјас респубԉiканскöј преԅiԃент ԁырjі. Наука ԁа ԏехԋiка—озырјаслы, iмушщöјјаслы; капiтаԉiзм куԉтура ԍетö сöмын меԋшiнстволы. А мi ԁолженöԍ стрöiтны тајö куԉтураԍыс социаԉiзм. Мукöԁ маԏерiал мiјан абу. Мi кöсјам стрöiтны социаԉiзм пыр-жö сiјö маԏерiалыԍ, коԁöс мiјанлы колiс капiтаԉiзм тöрытсаԋ талун кежлö, коԃјасöс лоö гöтöвiтöма парԋiкјасын, забавԉајтчыны-кö тајö побаԍенканас. Мiјан ем буржуазнöј специаԉiстјас, i сеԍԍа ԋiнöм абу. Мiјан абу мукöԁ кiрпiчјас, мiјанлы стрöiтны ԋiнöмыԍ. Социаԉiзм ԁолжен побеԃiтны, i мi, социаԉiстјас ԁа коммуԋiстјас, ԁолженöԍ ԃелö вылын ԁокажiтны, мыј мi способнöјöԍ стрöiтны социаԉiзм тајö кiрпiчјасԍыс, тајö маԏерiалԍыс, стрöiтны социаԉiԍԏiческöј обшщество проԉетарiјјасыԍ, коԁјас куԉтуранас пöԉзујтчылiсны ещаԋiк лыԁöн, ԁа буржуазнöј специаԉiстјасыԍ.

Тi-кö он стрöiтöј коммуԋiԍԏiческöј обшщество тајö маԏерiалԍыс, секi тi пустöј фраԅерјас, болтунјас.

(*Помсö вiԇöԁ локтан номерыԍ*).

Отв. реԃакторöс вежыԍ
I. УԈЈАНОВ

Уполн. Главлита № 2186 Сыктывкар, типография УМП. Тираж 3050 экз.